

a un cirurgià, aquest li va dir que estava herniat d'un costat i començava a herniar-se de l'altre, per lo que havia d'operar-se de tots dos. Per més que vaig fer i *vaig fer fer* al pacient no vaig conseguir veure un vestigi d'hèrnia en cap dels dos costats; he tornat a veure a aquest subjecte posteriorment i no ha tornat a tenir la més petita molèstia i continua sense senyal d'hèrnia.

En aquests darrers temps he tingut ocasió de tractar a tres personalitats molt conegudes en aquesta ciutat, per altres tantes fractures greus del fèmur. En els tres casos les radiografies obtingudes durant el curs de la curació resultaren tals, per la seva aparent deformitat de la consolidació, que no fou possible ensenyar-les als interessats. El tractament clàssic, il·lustrat amb les observacions d'aquestes radiografies, va continuar per mitjà de l'extensió contínua i la gradual correcció, malgrat i contra l'indicació sostinguda per diversos companys que pretenien que havien d'operar-se aquells malalts. Doncs, bé, senyors, d'aquests tres malalts, els tres estan perfectament curats ja fa temps: el primer, amb una lleugeríssima coixera que no li priva absolutament cap de les seves funcions de la vida ordinària, malgrat la formidable fractura comminuta soferta; el segon em diu cada vegada que em veu que la cama fracturada és la que veritablement li serveix *per totes dues*, car l'altra ha sofert tota la vida les conseqüències d'una paràlisi infantil; el tercer és soldat de cavalleria.

Però no vui cansar més la vostra atenció i us prego que em perdoneu si ja ho he fet excessivament fins ara; però era indispensable posar davant dels vostres ulls l'estat actual de la qüestió al tractar-se en aquesta casa del cirurgià modern. Solament vos prego que no oblideu i que tingueu en compte que el que així vos parla ha estat el primer en practicar l'osteosíntesi, amb éxit, a Barcelona, ja des de 1880; el primer que ha portat a bon terme l'artroplàstia del flanc anquilosat (1915); un dels primers, sinó el primer, que ha portat a la pràctica en el nostre país la cirurgia hepàtica, etc., etc. I no prengueu aquestes dades com a vanaglòria meva: no tenen més mèrit que el ben poc lluit, gens fagaguer per cert, d'haver nascut abans que la majoria dels meus actuals distingits confreres. L'objecte de recordar-vos-ho és solament per fer-vos veure que no és possible que jo no accepti ni que pugui renegar dels progressos indubta-

bles i brillants de la nostra moderna cirurgia, ja que per la lamentable raó de l'edat soc dels que més han pogut contribuir i crec que han contribuït a la seva generalització en el nostre país...; però, ho confesso, m'assalta moltes vegades el temor que *s'usi malament*, o *s'abusi* d'aquest brillant i beneït progrés.

Ara bé: a què és deguda, aquesta temença meva, i de molts altres que pensen com jo, davant la repetició lamentable d'aquests fets que vos he presentat tan sols com a mostra? Podem suposar, ni per un moment, que el cirurgià, com el metge actual, sigui pitjor o de pitjor condició en quant a noblesa d'intenció i honradesa de consciència, que qualsevol altre dels representants de les altres carreres lliberals, ni de les més variades professions que actuen en la societat actual? No, senyors. Però el cirurgià, com home que és al fi, sofreix l'influència del medi en el qual viu, i aquest medi, encara que el dir-ho entristeixi, és ociós tractar d'amagar-ho, ha sofert molt en llur honorabilitat i altruisme en aquests darrers temps i s'ha fet deleteri després de l'últim cataclisme mundial. La vida, que podríem anomenar al vapor i a l'electricitat, ha multiplicat les seves necessitats i les seves exigències, falses o certes, tots els apetits s'han deslligat i convertit quasi en passions... i la necessitat de suvenir-hi ha creat una fretura, una mena de carrera desenfrenada darrera el guany i el lucre material. El cirurgià certament no és de pitjor condició que l'advocat, que el forner o que el fabricant; però es diferencia de tots ells per la superior categoria del subjecte que tracta i del material humà de la seva gestió, car el constitueix el sofriment i la vida dels seus semblant, i consegüentment *no n'hi ha prou* que procedeixi com tothom, si tothom procedeix mitjanament; ha de procedir *millor que tots*, o almenys mirar, pesar, comprovar i midar l'abast de les seves determinacions *més que cap altre* i sometre al més rigorós i desinteressat judici el que proposa a un semblant seu en darrera instància al demanar-li consell; ha de fer-se en cada cas concret malgrat i per damunt de tota la seva ciència, aquest únic raonament inapel·lable: Proposaria jo, en un cas anàleg i realitzaria el que aquí proposo, si en lloc de tractar-se d'un estrany es tractés d'un dels meus fills, de la meva mare o de mi mateix? Ho he dit ja en altre lloc i ho repeteixo aquí i no em cansaré de repetir-ho, *aquest és l'únic criteri segur i que no falla mai!*... però, sempre es procedeix